

บทคัดย่อ

ทศวรรษแห่งการค้นพบเรือโบราณพนมสุรินทร์

นับจาก พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่มีการค้นพบซากเรือจมในพื้นที่ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การศึกษาเรือโบราณพนมสุรินทร์ ก่อให้เกิดประเด็นการศึกษาทางวิชาการใหม่ ๆ หลากหลายด้าน ทั้งประเด็นการศึกษาตัวเรือที่พบเป็นเรือขนาดใหญ่มีสภาพเกือบสมบูรณ์ เทคนิคการต่อเรือเป็นการใช้เชือกเย็บร้อยส่วนประกอบต่าง ๆ ของเรือเข้าด้วยกัน ภายในเรือพบโบราณวัตถุจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นภาชนะดินเผาขนาดใหญ่ ภาชนะดินเผาบางประเภทไม่เคยพบในประเทศไทยมาก่อน ภาชนะดินเผาหลายใบพบอินทรีวัตถุ หลากหลายประเภท อาทิ เชือก ท่อนไม้ ผลหมาก เมล็ดพืช กระดุกสันหลังปลา และชิ้นส่วนเครื่องจักสาน เป็นต้น

ตลอดระยะเวลา ๑๐ ปีที่ผ่านมา การดำเนินงานศึกษาทางวิชาการโบราณคดีร่วมกันระหว่างกองโบราณคดีใต้น้ำและสำนักศิลปากรที่ ๑ ราชบุรี โดยเฉพาะการขุดค้นทางโบราณคดีทั้ง ๒ ครั้ง พบว่าเรือโบราณพนมสุรินทร์ เป็นเรือที่ต่อขึ้นด้วยเทคนิคการผูกเย็บไม้เปลือกเรือเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นการต่อเรือที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในตะวันออกกลางแถบทะเลอาหรับ การกำหนดอายุเส้นเชือกผูกเย็บเปลือกเรือ เมล็ดพืชในเรือ และไม้เปลือกเรือ ด้วยวิธีทางวิทยาศาสตร์ ได้ค่าอายุประมาณ ๑,๒๐๐ - ๑,๓๐๐ ปีมาแล้ว (พุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔) ซึ่งร่วมสมัยวัฒนธรรมทวารวดีในช่วงต้นประวัติศาสตร์ภาคกลางของประเทศไทย การค้นพบแหล่งเรือโบราณพนมสุรินทร์ นับได้ว่าเป็นการค้นพบทางโบราณคดีครั้งสำคัญ ตัวเรือโบราณพนมสุรินทร์และวัตถุหลักฐานหลายพันชิ้นที่พบ มีคุณค่าสูงยิ่งในทางวิชาการโบราณคดี และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่าของสังคมไทยและของนานาชาติ จึงเป็นความท้าทายในการศึกษาทางวิชาการ การอนุรักษ์ และการบริหารจัดการแหล่ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสาธารณชนและสังคมในหลากหลายมิติต่อไป